

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 10 12
COM(2022) 531 final

2022/0327 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo
trumpalaikio buvimo atveju taikymo visiško sustabdymo**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Vanuatu Respublika įtraukta į Reglamento (ES) 2018/1806¹ II priedo trečiųjų šalių, kurių piliečiams netaikomas reikalavimas turėti vizą kertant valstybių narių išorines sienas, kai buvimo trukmė neviršija 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį, sąrašą.

Vizos reikalavimas Vanuatu piliečiams netaikomas nuo 2015 m. gegužės 28 d., kai buvo pasirašytas ir pradėtas laikinai taikyti Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju (toliau – Susitarimas), remiantis Susitarimo 8 straipsnio 1 dalimi. Susitarimas įsigaliojo 2017 m. balandžio 1 d.

Nuo 2015 m. gegužės 25 d. Vanuatu taiko pilietybės suteikimo investuotojams programas, kurios kelia riziką ES valstybių narių viešajai tvarkai ir saugumui. Visų pirma pagal šias sistemas trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikomas vizos reikalavimas, suteikiama galimybė lengvai gauti šalies, kurios piliečiams taikomas bevizis režimas, pilietybę, taigi jie gali apeiti Šengeno vizų išdavimo procedūrą ir be vizų patekti į ES.

Komisija įvertino Vanuatu taikomas pilietybės suteikimo investuotojams programas ir padarė išvadą, kad tokios programos kelia padidėjusią riziką valstybių narių vidaus saugumui. Vertinime taip pat padaryta išvada, kad pagal Vanuatu pilietybės suteikimo investuotojams programas sudaromos sąlygos trečiųjų šalių piliečiams išvengti Sąjungos trumpalaikių vizų išdavimo procedūros taikymo ir su ja susijusios saugumo ir migracijos rizikos vertinimo.

Pagal Susitarimo 8 straipsnio 4 dalį Šalys gali visiškai arba iš dalies sustabdyti jo taikymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ir nacionaliniu saugumu.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, 2022 m. sausio 12 d. Komisija priėmė Tarybos sprendimo iš dalies sustabdyti Susitarimo taikymą pasiūlymą. Taryba šį sprendimą priėmė 2022 m. kovo 3 d. Susitarimo taikymo sustabdymas galioja tik paprastiems pasams, išduotiems nuo 2015 m. gegužės 25 d., kai ėmė itin didėti pagal Vanuatu pilietybės suteikimo investuotojams programas atrenkamų prašytojų skaičius.

Tarybos sprendimu (ES) 2022/366 iš dalies sustabdžius Susitarimo taikymą, vadovaudamasi Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 2 dalies d punktu, 8 straipsnio 3 ir 6 dalimis, Komisija padarė išvadą, kad Vanuatu pilietybės suteikimas pagal šalies pilietybės suteikimo investuotojams programas kelia padidėjusią riziką valstybių narių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai, ir nusprendė, kad reikia imtis veiksmų. Remiantis Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 6 dalies a punktu buvo priimtas nuo 2022 m. gegužės 4 d. iki 2023 m. vasario 3 d. taikomas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/693 dėl vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams, turintiems paprastus pasus, Vanuatu išduotus nuo 2015 m. gegužės 25 d., laikino sustabdymo².

2022 m. gegužės 4 d. įsigaliojus laikinam vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams sustabdymui, pagal Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 6 dalies a punkto paskutinę pastraipą Komisija pradėjo sustiprintą dialogą su Vanuatu, kad ištaisytų padėtį, dėl kurios laikinai sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas.

¹ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39).

² 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/693 dėl vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams laikino sustabdymo (OL L 129, 2022 5 3, p. 18).

2022 m. gegužės 12 d. surengtas įvadinis šio dialogo susitikimas, kuriame abi Šalys susitarė pasiekti abipusiai priimtina sprendimą. Šiuo tikslu Komisija pasiūlė kas mėnesį rengti techninius susitikimus. Vanuatu sutiko paskirti dialogo partnerį ir apie tai pranešti Komisijai, kad būtų galima rengti tolesnius techninius susitikimus. Tačiau, nepaisant 2022 m. birželio 1 d. ir birželio 23 d. Komisijos išsiųstų priminimų, Vanuatu Komisijai nepateikė jokių papildomų kontaktinių duomenų ar informacijos.

2022 m. rugsėjo mėn. Komisijos tarnybos iš Vanuatu atstovų gavo naujausią informaciją apie politinę padėtį šalyje: 2022 m. rugpjūčio 18 d. Parlamentas buvo paleistas ir 2022 m. spalio 13 d. buvo numatyta surengti visuotinius rinkimus. Šiomis aplinkybėmis Vanuatu atstovai paaiškino, kad priimti bet kokią sprendimą tęsti dialogą su Komisija bus įmanoma tik sulaukus visuotinių rinkimų rezultatų ir naujai sudarytos vyriausybės.

Vanuatu nesiėmė priemonių, kad pašalintų aplinkybes, dėl kurių vizos reikalavimo netaikymas buvo laikinai sustabdytas, todėl išlieka padidėjusi rizika valstybių narių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai. Vis dėlto Komisija mano, kad Vanuatu nepalaiko dialogo su Sąjunga. Todėl Komisija mano, kad Susitarimo taikymą reikia sustabdyti visiškai.

Todėl Tarybos sprendimas (ES) 2022/366 turėtų būti pakeistas Tarybos sprendimu dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju taikymo visiško sustabdymo.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo
trumpalaikio buvimo atveju taikymo visiško sustabdymo**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a punktą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) siekiant palengvinti Vanuatu piliečių keliones į Sąjungą ir Sąjungos piliečių keliones į Vanuatu, 2015 m. gegužės 28 d. buvo pasirašytas ir nuo tos dienos taikomas³ Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimas dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju⁴ (toliau – Susitarimas);
- (2) Susitarimas grindžiamas bendru Sąjungos ir Vanuatu noru skatinti žmonių tarpusavio ryšius, turizmą ir bendrą Sąjungos bei Vanuatu verslą;
- (3) pagal Susitarimo 8 straipsnio 4 dalį bet kuri Šalis gali visiškai arba iš dalies sustabdyti Susitarimo taikymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ir nacionaliniu saugumu. Apie sprendimą dėl sustabdymo kitai Šaliai turi būti pranešama ne vėliau kaip likus 2 mėnesiams iki tokio sprendimo numatomo įsigaliojimo. Jeigu to sustabdymo priežasčių nebeliktų, Susitarimo taikymą sustabdžiusi Šalis turi nedelsdama pranešti apie tai kitai Šaliai ir sustabdymą panaikinti;
- (4) Vanuatu taiko pilietybės suteikimo investuotojams programas, pagal kurias ji yra suteikusi Vanuatu pilietybę kitų šalių piliečiams, kurie su Vanuatu iki tol nėra turėję jokių ryšių, ir priėmusi teigiamus sprendimus dėl didžiosios daugumos prašymų. Iki 2021 m. kovo mėn. ji išdavė daugiau kaip 10 500 pasų, o atmetimo rodiklis yra itin mažas⁵. Dėl to kyla abejonių dėl saugumo ir Vanuatu atliekamos nuodugnios patikros patikimumo;
- (5) be to, tarp atrinktų prašytojų kilmės šalių yra šalių, kurių piliečiai, kirsdami Sąjungos išorės sienas, privalo turėti vizas;
- (6) Komisija, bendraudama su Vanuatu valdžios institucijomis 2017 m. spalio mėn., 2019 m. lapkričio mėn., 2020 m. birželio mėn. ir 2021 m. kovo mėn., išreiškė didelį susirūpinimą dėl Vanuatu pilietybės suteikimo investuotojams programų, pilietybės

³ OL L 173, 2015 7 3, p. 48.

⁴ 2015 m. gegužės 7 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1035 dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo (OL L 173, 2015 7 3, p. 46–47).

⁵ 2021 m. birželio 14 d. Vanuatu pasų tarnybos pateikta informacija.

suteikimo į Interpolo duomenų bazes įtrauktiems asmenims, fizinio buvimo arba gyvenamosios vietos reikalavimų netaikymo, trumpų nagrinėjimo terminų taikant minėtas programas ir dėl to, kad nevyksta sistemingas keitimasis informacija su pareiškėjų kilmės arba ankstesnės pagrindinės gyvenamosios vietos šalimis, ir įspėjo Vanuatu Vyriausybę, kad vėl gali būti pradėtas taikyti vizos reikalavimas, jei minėti susirūpinimą keliantys klausimai nebus išspręsti. Vanuatu pateiktų paaiškinimų toms abejonėms išsklaidyti nepakako;

- (7) todėl Tarybos sprendimu (ES) 2022/366⁶ Susitarimo taikymas buvo iš dalies sustabdytas. Susitarimo taikymo sustabdymas galioja tik paprastiems pasams, Vanuatu išduotiems nuo 2015 m. gegužės 25 d., kai ėmė itin didėti pagal Vanuatu pilietybės suteikimo investuotojams programas atrenkamų prašytojų skaičius;
- (8) nors Sprendimu (ES) 2022/366 Susitarimo taikymas buvo iš dalies sustabdytas, taip pat reikėjo numatyti taikymą sustabdyti Sąjungos teisės lygmeniu;
- (9) todėl, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1806⁷, 2022 m. balandžio 27 d. Komisija priėmė nuo 2022 m. gegužės 4 d. iki 2023 m. vasario 3 d. taikomą Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2022/693⁸, kuriuo laikinai, devyniems mėnesiams, sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas Vanuatu piliečiams, turintiems paprastus pasus, Vanuatu išduotus nuo 2015 m. gegužės 25 d.;
- (10) įsigaliojus tam sustabdymui, pagal Reglamentą (ES) 2018/1806 Komisija pradėjo sustiprintą dialogą su Vanuatu, kad pašalintų aplinkybes, dėl kurių vizos reikalavimo netaikymas buvo laikinai sustabdytas;
- (11) nors šis dialogas pradėtas 2022 m. gegužės 12 d., nuo to laiko Vanuatu jokių reikšmingų veiksmų nesiėmė. Taigi per Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/693 nustatytą devynių mėnesių laikotarpį aplinkybių, dėl kurių vizos reikalavimo netaikymas buvo laikinai sustabdytas, pašalinti nebuvo įmanoma;
- (12) Vanuatu taikomos pilietybės suteikimo investuotojams programos toliau kelia padidėjusią riziką valstybių narių vidaus saugumui ir išvengiama Sąjungos trumpalaikių vizų išdavimo procedūros taikymo ir su ja susijusios saugumo ir migracijos rizikos vertinimo. Todėl, Vanuatu nesiėmus veiksmų šioms aplinkybėms pašalinti, Sprendimas (ES) 2022/366 turėtų būti panaikintas ir Susitarimo taikymas visiems Vanuatu piliečiams turėtų būti visiškai sustabdytas;
- (13) šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB⁹; todėl Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

⁶ 2022 m. kovo 3 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/366 dėl Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju taikymo dalinio sustabdymo (OL L 69, 2022 3 4, p. 105).

⁷ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39).

⁸ Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/693 2022 m. balandžio 27 d. dėl vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams laikino sustabdymo (OL L 129, 2022 5 3, p. 18).

⁹ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nuo 2023 m. vasario 4 d. Europos Sąjungos ir Vanuatu Respublikos susitarimo dėl bevizio režimo trumpalaikio buvimo atveju taikymas Vanuatu piliečiams visiškai sustabdomas.

2 straipsnis

Sprendimas (ES) 2022/366 panaikinamas.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*